

Voorwoord: de deeltijdstudie wijsbegeerte

Wijsbegeerte of filosofie ('liefde tot wijsheid') is in de breedste zin van het woord een studie waarin u kennismaakt met de belangrijkste denkers en hun denkbeelden uit 25 eeuwen menselijke ideeëngeschiedenis. Filosofen hebben door alle eeuwen heen kritische vragen gesteld. Hiermee hebben ze geprobeerd de grondvesten bloot te leggen waarop onze samenleving is gefundeerd of een antwoord te vinden op wat er 'echt' of 'authentiek' is in de wereld.

In Utrecht kunt u de studie wijsbegeerte helemaal in de avonduren doen. Wie voor wijsbegeerte in Utrecht kiest, kiest voor een brede, degelijke opleiding, waar in de laatste jaren veel ruimte is ingebouwd voor zelfstandig onderzoek en er de mogelijkheid is om bij andere faculteiten te 'buurten'.

We zijn ons ervan bewust dat veel deeltijders al een opleiding achter de rug hebben. Daarom besteden we in deze brochure naast de opbouw en de inhoud van de studie ook aandacht aan de mogelijkheid om een deel van de vooropleiding in de studie in te passen.

Als u meer wilt weten over de studieopzet, de roosters en andere meer technische zaken verwijzen wij u graag naar de homepage van de faculteit, waar de studiegids integraal te bezichtigen is (www.phil.uu.nl).

Wijsbegeerte studeren in Utrecht

Filosofie in Utrecht bestaat uit drie onderwijs- en onderzoeksgebieden: de geschiedenis van de filosofie, de praktische filosofie en de theoretische filosofie. De geschiedenis van de filosofie behandelt problemen en ideeën die in de loop der eeuwen door filosofen behandeld zijn. Daarbij ligt de nadruk op ontwikkelingslijnen en de manier waarop filosofen elkaar beïnvloed hebben. In de theoretische en de praktische filosofie komen vragen aan de orde als: hoe betrouwbaar zijn onze redeneringen en de alledaagse en wetenschappelijke kennis? Hoe denkt 'de mens' over zichzelf? Wat is de relatie tussen individu en samenleving, en hoe kunnen we morele problemen verhelderen? Al deze gebieden komen in de studie aan de orde.

De studie wijsbegeerte is tamelijk theoretisch van aard. Practica, zoals bijvoorbeeld bij geneeskunde, zijn er niet zo vaak. Logica vormt een uitzondering, daar wordt in het eerste jaar al gebruik gemaakt van computerondersteund onderwijs. Dat er weinig practica zijn, wil niet zeggen dat de filosofie verder van de werkelijkheid verwijderd is dan andere wetenschappen. Filosofie is een methodisch en systematisch vak met een aantal duidelijk omschreven disciplines. Verschillende van deze onderdelen houden zich weldegelijk bezig met praktische problemen.

De filosofie wil kritiek leveren op algemene opvattingen, en zo ruimte scheppen voor nieuwe inzichten. Zo draagt deze wetenschap bij aan het vormen van een verantwoord beeld van de werkelijkheid.

Van filosofen vereist dit het vermogen om kritisch en zelfstandig te denken. Daarom moet de wijsbegeertestudent(e) zich de inhoud en strekking van veel vakliteratuur eigen maken. Het blijft niet bij lezen, het gaat erom dat u over de stof nadenkt, en uw mening bepaalt. Doorzettingsvermogen en vooral nieuwsgierigheid zijn daarbij onmisbaar.

De kwaliteit van het onderwijs

De studie wijsbegeerte staat hoog aangeschreven. Uit een enquête gehouden onder derdejaarsstudenten uit 2002 (*Studentenmonitor Universiteit Utrecht*) blijkt dat studenten met name te spreken zijn over de kwaliteit van de docenten en de persoonlijke aandacht die ze krijgen. Meer dan de helft van de studenten waardeert de opleiding met een rapportcijfer van 8 of hoger.

Filosofie is echter geen gemakkelijke studie. Er wordt van de student een behoorlijke inzet verwacht. Dit betekent niet dat veel mensen de studie echt niet aankunnen. Wel blijkt dat veel (deeltijd)studenten voortijdig hun studie staken. Uit onderzoek blijkt dat veel van hen aangeven dat zij de studie gestaakt hebben omdat ze de studie niet kunnen combineren naast een baan, een gezin en /of andere activiteiten buiten de studie.

De drie onderzoeksgebieden

1. Geschiedenis van de Filosofie

De Wijsbegeerte van de Oudheid vormt het begin van de westerse wijsgerige traditie. Keer op keer blijkt dat de comtemporaine systematici teruggrijpen op en in discussie treden met deze filosofie. De eerste periode van het Griekse denken wordt gekenmerkt door het zoeken naar de inhoudelijke thematiek van de Wijsbegeerte. Natuurfilosofie, ethica en logica ontstaan en bereiken hun hoogtepunten in de alomvattende klassieke systemen van Plato en Aristoteles. In de Hellenistische periode wordt de filosofie in meer professionele zin uitgebreid en verdiept. De Grieks-Romeinse periode is voornamelijk gekenmerkt door een terugkeer naar de grote klassieken. Bij de bestudering van de Wijsbegeerte van de Oudheid doen zich speciale problemen voor, die met name voortvloeien uit de vrij grote afstand tussen de hedendaagse lezer en de Grieks-Romeinse cultuur en de soms lacuneuze overlevering van de antieke bronnen.

De studie van de Wijsbegeerte van de Middeleeuwen vormt eveneens een onmisbaar onderdeel van de geschiedenis van de wijsbegeerte. In deze periode wordt de Joods-Christelijk-Islamitische denkwereld geconfronteerd met de wijsbegeerte van de Grieks-Romeinse Oudheid. De monotheïstische theologieën worden sterk gerationaliseerd d.m.v. deze wijsbegeerte. De oorspronkelijk Griekse wijsgerige terminologie wordt grotendeels verlatijnd, waarbij zich betekenisverschuivingen voordoen, die doorwerken tot in het heden. Het schoolwezen, de universiteit, het parlement, het wijsgerig curriculum vinden hun ontstaan in de Middeleeuwen. In de strijd tussen weten en geloof en in de spanning tussen theorie en praktijk komen specifiek wijsgerige problemen op originele wijze aan bod. Dit geldt vooral op het gebied van de logica, de semantiek en de kenniskritiek (bv. het nominalisme), maar ook op het gebied van de moraalfilosofie en de wijsgerige psychologie (antropologie), met thema's zoals het natuurrecht, redelijkheid als morele maatstaf, morele aansprakelijkheid (de intentie, het geweten), wil en verstand, wilsvrijheid en determinisme.

Alle filosofie sinds de Middeleeuwen, van de Renaissance tot op heden, wordt samengevat onder de titel 'Geschiedenis van de Nieuwere Wijsbegeerte'. De suggestie dat er van een totale breuk met de voorafgaande tradities sprake is, is maar ten dele juist. In de Renaissance wordt zelfs zeer expliciet op het Grieks/Romeinse verleden teruggegrepen, terwijl ook bij echte vernieuwers, zoals Descartes en Hobbes, veel traditionele elementen zijn terug te vinden. Belangrijke factoren in de ontwikkeling zijn vanaf 1600 de opkomst van de natuurwetenschap en de mechanica en, sinds Newton, de verzelfstandiging van de natuurfilosofie als zelfstandige discipline, alsook de behoefte om ideologisch vorm te geven aan nieuwe politieke structuren. De 18e eeuw, vaak gekarakteriseerd als de eeuw van de Verlichting, kenmerkt zich door de verspreiding van de filosofie en de wetenschappelijke inzichten onder brede lagen van de bevolking en de toepassing van filosofische inzichten op de terreinen van politiek en opvoeding. Het Duits Idealisme van het begin van de 19e eeuw luidde een nieuwe periode in voor de filosofie waarvan de betekenis echter verschillend wordt geapprecieerd. In de 20e eeuw ten slotte lijkt men wars te zijn van het opzetten van grote filosofische systemen en richt men zich ofwel op enkele zeer specifieke problemen (zoals dat van de taal) ofwel op

methodologische of wetenschapstheoretische vraagstukken. Ook een zekere neiging tot irrationalisme is onmiskenbaar aanwezig.

Onderwijs

In het eerste jaar maakt de student kennis met de geschiedenis van de filosofie in drie module. In de eerste module (oudheid en middeleeuwen) is de aanpak systematisch. Veel nadruk wordt gelegd op stromingen en tradities en op de samenhang tussen de verschillende disciplines. De tweede en derde module zijn gewijd aan de filosofie van na de middeleeuwen. De behandeling is dan meer gericht op personen dan op disciplines. In alle drie de module wordt aandacht besteed aan het lezen van primaire teksten.

Het onderwijs in het tweede en derde jaar bestaat uit de module “Het goede leven” en “Vrijheid en moraal” en uit themacolleges. In regelmatig terugkerende colleges worden enkele thema's uit de wijsbegeerte historisch behandeld: kentheorie, esthetica, politieke filosofie, natuurfilosofie, telkens in twee opeenvolgende module.

2. Theoretische Filosofie

De disciplinegroep Theoretische Filosofie houdt zich bezig met de volgende onderdelen van de wijsbegeerte:

- * Zuivere Logica
- * Toegepaste Logica
- * Taalfilosofie
- * Kennisleer
- * Wetenschapsfilosofie

De Logica is het onderdeel van de wijsbegeerte dat zich met redeneren bezighoudt, uit het oogpunt van geldigheid. Sinds het begin van de twintigste eeuw heeft zij zich een aantal technieken toegeëigend van min of meer wiskundig-formele aard. Onder invloed van moderne ontwikkelingen is het werkgebied van de logica gaandeweg verruimd, o.a. in de richting van onderwerpen als betekenis-theorie, theorie van descriptie en identiteit en theorie van natuurlijke talen. De Logica heeft dan ook veel raakpunten met Taalfilosofie (de studie van de met taal verbandhoudende filosofische problemen), waarin onderwerpen ter sprake komen als betekenis, referentie, waarheid. Ook Kennisleer (de analyse van het cognitief handelen) is verwant aan Taalfilosofie. Kennistheoretische onderwerpen zijn bijvoorbeeld: de aard en vormen van kennis, kennisverwerving en kennisverwerking, overdracht van kennis en rechtvaardiging van kennis in de Wetenschapsfilosofie (de analyse van het cognitieve aspect van wetenschapsbeoefening) komen soortgelijke vragen aan de orde als in de Kennisleer, maar nu beperkt tot en toegesneden op wetenschappelijke kennis met de eigen problematiek van theorievorming, de bij de theorievorming gehanteerde criteria, de ontwikkelingsgang van het wetenschappelijk onderzoek, e.d. Naast de bovenstaande thematiek vormt de automatisering van het redeneren een belangrijk raakpunt tussen Logica en Artificial Intelligence (AI).

3. Praktische Filosofie

De Praktische Filosofie houdt zich bezig met het menselijk handelen, het samenleven en, algemeen gesteld, de praktische dimensies van het menselijk leven. Praktische Filosofie is daardoor een altijd actuele, brede wijsgerige discipline. Het bestaat uit de onderwijsgebieden:

- * Ethiek
- * Politieke en sociale filosofie
- * Wijsgerige antropologie
- * Filosofie van de geest

Al deze subdisciplines trachten een brug te slaan tussen de rijke geschiedenis van het vakgebied en een systematische rekenschap van de jongste ontwikkelingen in staat, samenleving en het individuele leven van mensen.

Praktische Filosofie wordt aangestuurd door actuele vraagstukken. Zo zijn door nieuwe technische en institutionele mogelijkheden voor het menselijk handelen in de laatste decennia morele vraagstukken gerezen waarop oude morele tradities vaak geen antwoorden ter beschikking hebben. Door de globalisering, internationalisering en pluralisering van veel gebieden van het menselijk handelen staan oude vertrouwde concepten als staat, samenleving, politiek en burgerschap ter discussie. In een dynamische wereld is de mens als reflectief handelend, moreel, politiek en esthetisch wezen een boeiend onderwerp van filosofische studie.

De *ethiek* concentreert zich op concrete morele kwesties in bijvoorbeeld de bio-ethiek, op morele verplichtingen in een multiculturele samenleving en op ons begrip van de mens in het licht van de jongste ontwikkelingen in de levenswetenschappen. Deze kwesties worden bestudeerd tegen de achtergrond van bredere filosofische discussies. Sinds enige decennia beleven we bijvoorbeeld een boeiende wederopleving van de *meta-ethiek*, die zich bezighoudt met de betekenis van morele termen en de status van morele uitspraken. Ook de *normatieve ethiek* is terug van weggeweest en zelfs oude (Antieke) ethische tradities die nadenken over de aard van het goede leven zijn weer hoogst actueel. Bovendien heeft, sinds de jaren 70, onder invloed van ontwikkelingen in wetenschap en technologie, de *toegepaste ethiek* een snelle en verrassende ontwikkeling doorlopen. Die discipline gaat na in hoeverre het mogelijk is concrete morele uitspraken in alledaagse praktijken te rechtvaardigen.

De *politieke en sociale filosofie* is relevant in discussies rond rechtvaardigheid, democratie, multiculturalisme en globalisering. Op dit vakgebied vragen nieuwe ontwikkelingen in de nationale en internationale politiek steeds opnieuw om een nieuwe reflectie op de verhouding van eenheid en veelheid in staat, samenleving en politiek. Binnen de *wijsgerige antropologie* is de voortgaande reflectie op de verantwoordelijkheid van handelende en denkende personen gebonden aan ontwikkelingen binnen de samenleving, het recht en de neurowetenschappen.

Samenvattend is te stellen dat de Praktische Filosofie zich bezighoudt met *normatieve vraagstukken* die worden opgeroepen door recente ontwikkelingen in wetenschap, staat en samenleving. Voor een wetenschappelijk debat over die

normatieve vraagstukken is een grondige studie vereist van recente theorieën uit de Praktische Filosofie. De belangrijkste theoretische kaders worden zowel in onderwijs als in onderzoek systematisch besproken, waar nodig worden ze met elkaar in gesprek gebracht. Theorieën uit de *analytische filosofie* worden daarbij even relevant geacht als die uit de *continentale traditie*. Praktische Filosofie veronderstelt verder een grondige kritische reflectie op de geschiedenis van het vakgebied. Zonder kennis van de Praktische Filosofie uit vroeger tijden, en haar invloed op wetenschap en samenleving, zijn hedendaagse vraagstukken vaak niet goed te duiden. Tenslotte kan Praktische Filosofie vandaag de dag alleen productief worden bedreven wanneer ze in een *interdisciplinair gesprek* staat met verschillende wetenschappen. De disciplinegroep is daarom nauw verbonden met het onderzoek en het onderwijs aan het interdisciplinaire *Ethiek Instituut* van de Universiteit Utrecht.

Onderwijs

In het *eerste jaar* van de studie maakt de student kennis met drie hoofdgebieden van de praktische filosofie: wijsgerige ethiek, politieke en sociale filosofie en wijsgerige antropologie (het laatste onder de titel ‘filosofie van de geest’). Deze drie vakken geven een systematische introductie in alle aspecten van de vakken, waarbij ook de belangrijkste tradities uit de geschiedenis van deze gebieden worden besproken. In de *majorvakken* kunnen de studenten kiezen uit een breed aanbod uit de theoretische en de toegepaste ethiek, politieke en sociale filosofie en wijsgerige antropologie. Verder worden vakken aangeboden op het gebied van de analytische esthetica (dr. Rob van Gerwen), psychologie en ethiek (prof. dr. Antoine Mooij) en Filosofie in Bedrijf (drs. Rutger Claassen). De disciplinegroep verzorgt een aantal *minors* die voor studenten van andere faculteiten aantrekkelijk zijn: ethiek, politieke filosofie, filosofie van mens en maatschappij en esthetica.

De disciplinegroep is betrokken bij verschillende *Masteropleidingen*: de *Academische Master* en de *Onderzoeksmaster* Wijsbegeerte, de door het Ethiek Instituut verzorgde internationale *Master in toegepaste Ethiek* en, samen met de VU (Amsterdam) en de KUN (Nijmegen), de *Master Filosofie in Bedrijf*.

De deeltijdstudie in de praktijk

De bacheloropleiding wijsbegeerte in deeltijd duurt zes jaar, waarin u 180 ECTS studiepunten (= 24 vakken in totaal) moet halen. U kunt daarna doorstromen in de masterfase van 2 jaar, waarin u 60 ECTS moet behalen. Voor zeer excellente studenten bestaat de mogelijkheid om door te stromen in de onderzoeksmaster, die in deeltijd 4 jaar (120 ECTS) duurt.

De eerste twee jaar hebben een inleidend karakter en omvatten acht verplichte vakken (de zgn. ‘body of knowledge’). In het derde tot en met zesde studiejaar wordt de kennis die men in het eerste jaar heeft verworven verbreed en verdiept. Men volgt 45 ECTS (= 6 vakken) ter keuze uit drie majortrajecten, maar dit is niet verplicht. De drie trajecten zijn: het onderzoekstraject, het algemeen maatschappelijk profiel en het educatieve traject. Daarnaast volgt men 30 ECTS (=4 vakken) Academische contextvakken, waarvan er tenminste 2 van wijsgerige aard moeten zijn waaronder

Gevat in een schema zien de eerste twee jaar van de deeltijdopleiding wijsbegeerte er als volgt uit:

Eerste jaar deeltijd / 8 basisvakken

Naam/omschrijving	Cursusjaar + frequentie
WB1BA3008 Geschiedenis I	2-jaarlijks, 2007/2008, periode 1
WB1BA3050 Geschiedenis II	2-jaarlijks, 2007/2008, periode 3
WB1BA3051 Geschiedenis III	2-jaarlijks, 2006/2007, periode 4
WB1BA3007 Wijsgerige Ethiek	2-jaarlijks, 2006/2007, periode 1
WB1BA3013 Inleiding politieke en sociale filosofie	2-jaarlijks, 2007/2008, periode 4
WB1BA4052 Logica voor filosofen	2-jaarlijks, 2006/2007, periode 2
WB1BA3035 Taalfilosofie	2-jaarlijks, 2006/2007, periode 3
WB1BA3027 Filosofie van de geest	2-jaarlijks, 2007/2008, periode 2

Studiebelasting

De studiebelasting wordt uitgedrukt in European Credits (ECTS). Ieder vak (of module) bij wijsbegeerte heeft een last van 7,5 ECTS. Dit staat voor tien weken lang, twintig uur per week studeren. Het aantal contacturen is in de deeltijdstudie 3 uur per week. Dit betekent dat u maximaal zo'n 17 uur per week zelf thuis zult moeten studeren. (Aan een deeltijder worden hogere eisen gesteld wat betreft zelfwerkzaamheid en zelfdiscipline, dan aan een voltijdstudent.)

Studiebegeleiding

Voor de voltijd studenten is er een verplicht tutoraat. Deeltijders kunnen voor studiebegeleiding een beroep doen op de studieadviseur, maar zij kunnen desgewenst ook een tutor toegewezen krijgen. Een student doet aan zelfbegeleiding door middel van het bijhouden van een portfolio, waarin hij/zij de ontwikkeling van academische vaardigheden registreert en evalueert. Na 1 jaar studie (deeltijd 2 jaar) ontvangt de student een bindend studieadvies. Dit betekent dat een studenten 5 (37,5 ECTS) van de 8 verplichte basisvakken met een voldoende moet hebben afgerond. Is dit niet het geval dan wordt men uitgesloten voor verdere studie.

Werkvormen

In het eerste jaar heeft u veel te maken met hoorcolleges, waarin de docent de hoofdlijnen van de leerstof behandelt. Het aantal werkgroepen voor deeltijders is zeer gering. Logica heeft in het eerste jaar een computerpracticum.

Toelatingseisen en soorten inschrijvingen

U kunt de bacheloropleiding wijsbegeerte volgen als u een van de diploma's heeft die toegang bieden tot een universitaire opleiding. Heeft u die niet dan kunt u via een toelatingsexamen, het zogenaamde colloquium doctum, worden toegelaten. Meer informatie hierover kunt u krijgen bij het James Boswell Instituut, telefoon: 030-253 8666.

Reguliere bacheloropleiding in deeltijd

Er bestaan verschillende manieren om de bacheloropleiding Wijsbegeerte in deeltijd te volgen. Allereerst is er de reguliere bacheloropleiding Wijsbegeerte, waarbij u het volledige programma van 6 jaar (ofwel 180 ECTS) doorloopt. Zie hiervoor het schema op de voorgaande pagina's.

Verkorte bacheloropleiding Wijsbegeerte in deeltijd

Naast de reguliere bacheloropleiding Wijsbegeerte is er ook een verkorte bacheloropleiding Wijsbegeerte, die kan worden gevolgd na het behalen van een niet-wijsgerige academische propedeuse, bachelor of doctoraal, of een afgeronde hbo-opleiding. In deeltijd duurt dit verkorte traject vier jaar (in voltijd twee jaar).

Bij deze verkorte bacheloropleiding doen studenten de acht verplichte cursussen van de eerste twee studiejaar ("Body of Knowledge"), de zes vakken in het kader van het wijsgerige majorprofiel en de twee wijsgerige Academische contextvakken (totaal 120 ECTS). Ze hebben vrijstelling voor hun profileringsruimte van 45 ECTS en voor de twee overige (niet-wijsgerige) Academische contextvakken (15 ECTS). Anders gesteld: de eerder gevolgde hbo- of academische opleiding geldt als vrijstelling voor één derde deel van de gehele studie.

Het aanvragen van vrijstellingen geschiedt *nadat* u zich als student heeft ingeschreven aan de faculteit. De administratie heeft standaardformulieren die u vergezeld van (een) gewaarmerkte kopie(en) van uw diploma en/of andere bewijsstukken van behaalde opleiding(en) kunt inzenden ter goedkeuring door de Examencommissie Wijsbegeerte.

Meent u in aanmerking te komen voor extra vrijstellingen van wijsgerige cursussen bijvoorbeeld vanwege deelcertificaten behaald bij de Open Universiteit, dan kunt u een eveneens een schriftelijk verzoek daartoe indienen bij de Examencommissie Wijsbegeerte.

Masteropleidingen

Na het behalen van het bachelordiploma kunt u doorstromen in verschillende wijsgerige masteropleidingen, waarbij de masteropleiding Wijsbegeerte de ‘doorstroommaster’ is. Deze duurt twee jaar en heeft een totale omvang van 60 ECTS. Voor een zeer selecte groep, excellente studenten bestaat de mogelijkheid om toegelaten te worden tot de onderzoeksmaster Wijsbegeerte, die in deeltijd 4 jaar (120 ECTS) duurt. Andere wijsgerige masteropleidingen die in deeltijd gevolgd kunnen worden, zijn Filosofie in Bedrijf en Applied Ethics. Voor de ingangseisen van deze opleidingen kunt u terecht op de website van de faculteit: www.phil.uu.nl/studeren/wijsbegeerte. De educatieve masteropleiding Wijsbegeerte (lerarenopleiding) is alleen wat het Wijsbegeerte-gedeelte betreft in deeltijd te volgen, het IVLOS-gedeelte kan alleen in voltijd gevolgd worden.

Voor de academische eenjarige masteropleiding en de tweejarige researchmaster kunt u de informatiebrochure downloaden, maar deze is ook te bestellen bij de faculteit, tel. 030-2531831.

Na de studie

Veel deeltijdstudenten combineren hun studie met een baan. Voor hen telt het beroepsperspectief doorgaans niet zo zwaar. Voor anderen die de studie doen met het oog op de arbeidsmarkt zijn er twee beroepen die direct in verband staan met de studie: onderzoeker en leraar.

De kans op een baan als onderzoeker bij de faculteit is niet erg groot, het aantal plaatsen is zeer beperkt. Als u leraar wilt worden, volgt u na het afstuderen de lerarenopleiding. Deze opleiding duurt een jaar en geeft lesbevoegdheid in het hele voortgezet onderwijs. Tijdens de studie moet u wel de voorbereidende cursus gevolgd hebben. De lerarenopleiding is in principe een voltijdopleiding.

De indirecte beroepsmogelijkheden voor een afgestudeerd filosoof zijn groter, en worden voor een deel bepaald door een eerdere studie, werkervaring of de invulling van de profileringsruimte. Tijdens de opleiding wordt veel aandacht besteed aan een brede persoonlijke en intellectuele ontwikkeling. Ook de ontwikkeling van schriftelijke en mondelinge vaardigheden krijgt veel aandacht.

Werkgevers blijken de typerende manier van denken en de vaardigheden van filosofen in zeer uiteenlopende situaties op prijs te stellen. Je komt filosofen daarom ook tegen in bestuurs- en beleidsfuncties, waarin iemand met een algemeen wetenschappelijk denk- en werkniveau gevraagd wordt. Verdere voorbeelden van beroepen die filosofen uitoefenen zijn uitgever, journalist, docent, coördinator, projectleider, researchmanager, P.R- of communicatiemedewerker.

Inschrijven en kosten

Voor informatie over inschrijven zie: www.studiekiezers.uu.nl.

Het collegegeld voor het cursusjaar 2006/2007 is vastgesteld op € 1310,-- voor een deeltijdstudent. Daarnaast moet u rekenen op ± € 150,-- aan leermiddelen per cursusjaar.

Meer informatie

Voor meer informatie over de studie kunt u het beste terecht op de website:
www.phil.uu.nl

Voor specifieke vragen kunt terecht bij de studieadviseur.

Tel.: 030-2531831

E-mail studieadviseur: Heleen.Rippen@phil.uu.nl

Algemene informatie over studeren aan de Universiteit Utrecht kunt u vinden in de brochure: 'Deeltijdopleidingen/ Verkorte opleidingen na hbo'.

Deze is te verkrijgen via het Studenten Service Centrum van de Universiteit Utrecht, tel.: 030-2537000.

BIJLAGE

In deze bijlage zijn van de de 8 basisvakken (de 'body of knowledge') die gevolgd worden in de eerste twee jaar van de deeltijdstudie de cursusbeschrijvingen (uit de studiegids 05/06) opgenomen..

CURSUSAANBOD 2006/2007 deeltijd

WIJSGERIGE ETHIEK

Onderwijsinstituut: Subfaculteit der Wijsbegeerte

ECTS-punten:	7,5	Code:	WB1BA3007
Niveau:	1	Periode:	1
Toegangseisen:	Geen		
Voertaal:	Nederlands		

Inhoud:

Wat is moreel te verantwoorden als het om omstreden gebieden van het menselijk handelen gaat? Zijn er bepaalde handelingen die voor iedereen verplicht zijn of is moraal afhankelijk van tradities en persoonlijke overtuigingen? Dat zijn vragen waar de ethiek mee bezig is. Deze cursus biedt een inleiding in de wijsgerige ethiek. Aan de orde zullen komen:

1. Centrale begrippen van de ethiek
2. Belangrijke meta-ethische en normatief-ethische theorieën en
3. Modellen van ethisch redeneren.

De cursus wil ook laten zien dat de oude ethische tradities voor de actuele discussies een belangrijke bijdrage kunnen leveren.

Cursusdoelen:

Studenten hebben aan het eind van de cursus een overzicht van en inzicht in de belangrijkste ethische begrippen en klassen van ethische theorieën. Zij hebben oog gekregen voor de relevantie van ethische theorie voor de oplossing van normatieve vraagstukken. Tijdens de cursus worden zeker ook de persoonlijke morele overtuigingen ter discussie gesteld.

Contactpersoon: Prof.dr. M. Düwell

Docenten: Prof.dr. M. Düwell

Feedback:

Tijdig ingeleverde opdrachten binnen een week met commentaar retour.

Bereikbaarheid:

Per e-mail: Marcus.Duewell@phil.uu.nl

Werkvormen:

Hoor/werkcollege 1x per week 3 uur

Toelichting:

Avondcollege

Vorbereiding bijeenkomsten:

Studenten moeten de opgegeven literatuur bestuderen en de opdrachten uitvoeren.

Toetsen:

Referaat (20%)

Opdrachten (30%)

Tentamen (50%)

Deadlines:

1. week 3; 2. week 5; 3. week 7; 4. week 9.

Wat wordt er beoordeeld:

Kennis van de begrippen, theorieën en methoden van de ethiek.

Aspecten van academische vorming:

Bestuderen en analyseren van informatie

Schrijven (algemeen) - diverse typen teksten plannen, schrijven, herschrijven en afwerken

Ethisch perspectief

Verplicht studiemateriaal:

Reader

Kosten:

Nog onbekend

LOGICA VOOR FILOSOFEN

Onderwijsinstituut: Subfaculteit der Wijsbegeerte

ECTS-punten: 7,5

Code: WB1BA4052

Niveau: 1

Periode: 2

Toegangseisen: Geen

Voertaal: Nederlands

Inhoud:

Logica is van oorsprong de theorie van het correcte redeneren. In de moderne logica geven we redeneringen weer op een geïdealiseerde manier zodat de correctheid aan de vorm te herkennen is.

In dit college is de logica onderwerp van studie. De nadruk zal liggen op de eigenschappen van de klassieke logica. Ook zullen we nadenken over de vraag wat logica nu eigenlijk is, of het universeel is, en hoe het zich tot de *werkelijke wereld* verhoudt. Indien de tijd het toelaat zullen we ook kijken naar een alternatieve logica, de *intuitionistische* logica.

Cursusdoelen:

We verdelen de cursusdoelen onder in twee categorieën.

Kennen:

- de plaats van logica binnen de filosofie
- grenzen aan het denken, gödels stellingen
- de spanning tussen epistemische en ontologische stellingnames o.a. bij discussies over niet tastbare zaken als getallen, wiskunde, structuur van het logisch denken
- indien de tijd het toelaat: de grondslagendiscussie rondom intuitionistische logica en intuitionistische wiskunde

Kunnen:

- werken met formele systemen, zoals het geven van bewijzen in na

Contactpersoon: Prof.dr. A. Visser

Docenten: dr. H. Hendriks

Feedback:

De wekelijks in te leveren opdrachten worden nagekeken door de assistenten, ook via de tussentoets is het mogelijk om feedback te krijgen.

Bereikbaarheid:

via e-mail

Werkvormen:

Hoorcollege 1x per week 3 uur

Toelichting:

Avondcollege. Werkgroep: incidenteel

Voorbereiding bijeenkomsten:

Maken van sommetjes en lezen van de betreffende literatuur

Bijdrage aan groepswork:

De presentaties worden per tweetallen voorbereid en verzorgd, tijdens de werkgroepen zal in groepsverband een aantal discussievraagstukken worden uitgewerkt.

Toetsen:

Essay (20%)

Opdracht(en) (15%)

Toets 1 (15%)

Toets 2 (50%)

Wat wordt er beoordeeld:

De toetsing is uiteraard over de eerder omschreven leerdoelen, hierbij ligt de nadruk op het kunnen, in het essay kan het ken-gedeelte worden benadrukt.

Aspecten van academische vorming:

Intellectuele vaardigheden

Wetenschappelijke context

Aanbevolen studiemateriaal:

Boek

Tijdens het college zal een aantal verschillende bronnen worden gebruikt. Zij die van boeken houden wordt aangeraden om Logic and Structure van Dirk van Dalen en ook de Blackwell guide to Philosophical Logic, uitgegeven door Lou Goble, aan te schaffen

Kosten:

(L&S)

EUR 30,97

(Guide)

EUR 32,50

TAALFILOSOFIE

Onderwijsinstituut: Subfaculteit der Wijsbegeerte

ECTS-punten: 7,5

Code: WB1BA3035

Niveau: 1

Periode: 3

Toegangseisen: Geen

Voertaal: Nederlands

Inhoud:

Centraal in het college staan de vragen: Wat is betekenis? Wat is de relatie tussen woorden en dingen? Wat is waarheid? Deze vragen worden behandeld aan de hand van de ideeën van filosofen als Frege, Russell, Wittgenstein en Quine. Tijdens het college worden opdrachten uitgereikt om het eigen nadenken te stimuleren. In de werkgroepen worden deze opdrachten besproken.

Cursusdoelen:

De student

- heeft inzicht in de ontwikkeling van taalfilosofie vanaf Frege
- kan op competente manier verschillende taalfilosofische posities evalueren

Contactpersoon: Prof.dr. A. Visser

Docenten: dr. H. Hendriks

Prof.dr. A. Visser

Werkvormen:

Hoor/werkcollege 1x per week 3 uur

Toelichting:

Avondcollege

Vorbereiding bijeenkomsten:

Van de studenten wordt verwacht dat zij een stuk tekst lezen of een in het werkboek gespecificeerde opdracht uitvoeren.

Toetsen:

Opdrachten (35%)

Essay (35%)

Afsluitend tentamen (30%)

Wat wordt er beoordeeld:

- Kennis van en inzicht in de taalfilosofische problematiek.
- Vaardigheid in het lezen en interpreteren van teksten.
- Vaardigheid in het schrijven van een paper.

Aspecten van academische vorming:

Bestuderen en analyseren van informatie

Presenteren - een referaat/pleidooi voorbereiden, uitvoeren en evalueren

Verplicht studiemateriaal:

Reader

Kosten:

Nog onbekend

GESCHIEDENIS VAN DE WIJSBEGEERTE III: NIEUWERE WIJSBEGEERTE VAN KANT TOT DE 20E EEUW

Onderwijsinstituut: Subfaculteit der Wijsbegeerte

ECTS-punten: 7,5

Niveau: 1

Toegangseisen: Geen

Voertaal: Nederlands

Code: WB1BA3051

Periode: 4

Inhoud:

De stof beslaat de geschiedenis van de filosofie vanaf Kant (1724–1804). In deze periode probeert de filosofie, met wisselend succes, zich een plaats te veroveren naast de wetenschap, voorzover ze zich althans niet aan de wetenschap ondergeschikt maakt, dan wel meent dat de rol van de filosofie is uitgespeeld. Daarnaast komt er een traditie op van kritiek van de rede en van de Verlichting. De nadruk zal liggen op de zogeheten 'continentale filosofie'. Tevens zal tijdens de werkgroepen een klassieke filosofische tekst (Kant, *Prolegomena*, 1783) bestudeerd worden.

Contactpersoon: Prof. dr. TH. Verbeek

Docenten: Prof. dr. TH. Verbeek

Werkvormen:

Hoorcollege 1x per week 3 uur

Toelichting:

Avondcollege

Toetsen:

Referaat (20%)

Toets (40%)

Tentamen (40%)

Wat wordt er beoordeeld:

Een referaat over een filosoof of een filosofisch thema (tijdens de werkgroep) is verplicht.

Verplicht studiemateriaal:

Boek

- W. Matson: *A new history of philosophy, volume 2: From Descartes to Searle*. 2nd edition. (Harcourt College Publ., 2000). ISBN 0-15-507849-6

- Immanuel Kant, *Prolegomena to any future Metaphysics that will be able to come forward as Science*, transl. James W. Ellington, 2nd ed., Indianapolis: Hackett, 2002.

Kosten: Nog onbekend

CURSUSBESCHRIJVINGEN 2007/2008 deeltijd

GESCHIEDENIS VAN DE WIJSBEGEERTE I : VAN THALES TOT AUGUSTINUS

Onderwijsinstituut: Subfaculteit der Wijsbegeerte

ECTS-punten: 7,5
Niveau: 1
Voertaal: Nederlands

Code: WB1BA3008
Periode: 1 (D)

Opmerking:

Inhoud:

Deze systematische inleiding in de geschiedenis van de Wijsbegeerte van de Oudheid staat mede ten dienste van de overige historische en systematische vakken. De stof is thematisch geordend. De hoofdthema's die in historisch verband bekeken worden zijn:

- Natuurfilosofie, ontologie en metafysica
- Kennisleer, logica en semantiek
- Ethiek en politieke filosofie
- Vrije wil en determinisme

Op elk van die gebieden wordt de ontwikkeling in hoofdlijnen geschetst

Cursusdoelen:

Na afloop van de cursus hebben de studenten kennis van de hoofdlijnen van de geschiedenis van de wijsbegeerte van de Oudheid, weten zij met welke vragen filosofen zich vanaf het ontstaan van de wijsbegeerte hebben beziggehouden en hebben zij enige vaardigheid in de omgang met historische filosofische teksten.

Contactpersoon: Drs. C. van Sijl

Docenten: Dr. K.A. Algra
prof. dr. J.M. van Ophuijsen

Feedback:

Opdrachten worden van commentaar en advies voorzien binnen een week geretourneerd. Tussentoets wordt met de studenten besproken.

Bereikbaarheid:

Na college en per e-mail aan contactpersoon. Dr. T. Tieleman

Werkvormen:

Hoorcollege 1 x per week 3 uur

Toelichting:

Avondcollege.

Toetsen:

Toets

Deadlines:

Onderdelen worden aan het begin van de cursus bekendgemaakt.

Wat wordt er beoordeeld:

Kennis van de hoofdlijnen van de geschiedenis van de wijsbegeerte van de Oudheid. Inzicht in de filosofische problemen die in deze periode aan de orde waren. Vaardigheid in het lezen en interpreteren van filosofische teksten.

Aspecten van academische vorming:

Bestuderen en analyseren van informatie
Schrijven (algemeen) - diverse typen teksten plannen, schrijven, herschrijven en afwerken

Verplicht studiemateriaal:

Boek

- Klassieke filosofie

Dictaat

- Handboek Klassieke Filosofie

Kosten:

EUR 10,00 (+/-)

EUR 10,00 (+/-)

FILOSOFIE VAN DE GEEST

Onderwijsinstituut: Subfaculteit der Wijsbegeerte

ECTS-punten: 7,5
Niveau: 1
Voertaal: Nederlands

Code: WB1BA3027
Periode: 2 (D)

Inhoud:

In deze cursus worden centrale vragen uit de "philosophy of mind" en wijsgerige antropologie en behandeld, vragen zoals: Kunnen computers denken? Kunnen niet-menselijke dieren emoties zoals schaamte voelen? Is de ervaring van de kleur rood voor ons allemaal identiek? Hoe kunnen wij überhaupt erachter komen hoe een ander denkt, voelt, ervaart, enz.? Naast hete thema van hoe wij "other minds" kunnen begrijpen ligt het focus op vragen omtrent de relatie tussen onze alledaagse subjectieve intuïties (bijv. dat wij vrije wil hebben, of dat onze handelingen te verklaren zijn op basis van onze "beliefs an desires") en wat de neurowetenschappen zeggen (bijv. dat onze handelingen al bepaald zijn al vóór dat wij bewust kunnen zijn van onze keuzen, of dat "beliefs and desires" eigenlijk geen causaal effectieve breincorrelaten hebben).

Meer informatie is te vinden op: <http://www.phil.uu.nl/~joel/3027>

(Deze cursus bereidt studenten in het bijzonder voor op cursussen "Rationaliteit, handeling en identiteit," "Filosofie van de cognitiewetenschappen" en "Taal en geest".)

Cursusdoelen:

Studenten weten na afloop van de cursus in grote lijnen de belangrijkste hedendaagse filosofische theorieën in philosophy of mind

Contactpersoon: dr. J.H. Anderson

Docenten: dr. J.H. Anderson

Opmerking:

Dr. J. Anderson

Feedback:

Uitslagen en eventueel commentaar retour binnen 10 dagen bij tijdig ingeleverde opdrachten en toetsen.

Bereikbaarheid:

via e-mail: Joel.Anderson@phil.uu.nl

Werkvormen:

Hoorcollege 1 x per week 3 uur

Toelichting:

Avondcollege.

Voorbereiding bijeenkomsten:

Studenten moeten zich voor elke bijeenkomst voorbereiden door studie van de te bespreken literatuur en opdrachten, inclusief schriftelijk voorbereide vragen over de relevante teksten.

Bijdrage aan groepswork:

Vragen over de teksten worden geregeld van tevoren voorbereid en in kleine groepen besproken.

Toetsen:

Paper (Paper; 30 pt.)

Toets 1 (Toets 1; 20 pt.)

Toets 2 (Toets 2; 50 pt.)

Deadlines:

Wat wordt er beoordeeld:

Kennis en begrip van actuele filosofische kwesties met betrekking tot filosofie van de geest; het vermogen, in een kort referaat, systematische posities tegenover elkaar te stellen en te analyseren; het vermogen, in een korte paper, een filosofische stelling in te nemen en te verdedigen met argumenten.

Aspecten van academische vorming:

Schrijven (algemeen) - diverse typen teksten plannen, schrijven, herschrijven en afwerken
Discussieren, debatteren

Kosten: EUR 40,00

GESCHIEDENIS VAN DE WIJSBEGEERTE II: VAN ANSELMUS TOT HUME

Onderwijsinstituut: Subfaculteit der Wijsbegeerte

ECTS-punten: 7,5

Niveau: 1

Toegangseisen:

Geen

Code: WB1BA3050

Periode: 3 (D)

Veronderstelde voorkennis:

Cursussen waarin deze voorkennis kan worden opgedaan:

Voertaal: Nederlands

Opmerking:

Inhoud:

Inleidend overzicht van de ontwikkeling van het wijsgerige denken van Anselmus tot en met Hume; bestudering van een aantal primaire wijsgerige teksten.

Cursusdoelen:

Kennis van de ontwikkeling van het wijsgerig denken van de behandelde periode. Inzicht in de hoofdlijnen van het denken van de behandelde filosofen. Kennis van bronnen voor historisch-wijsgerig onderzoek.

Contactpersoon: Prof. dr. P.M.L. Steenbakkers

Docenten: Dr. R. van der Lecq

Opmerking:

HC Middeleeuwen: Dr. R. van der Lecq, HC Nieuwere tijd: Prof. dr. P.M.L. Steenbakkers

Feedback:

n.a.v. tussentijdse toets
Individueel, n.a.v. bijdrage aan werkcolleges.

Bereikbaarheid:

na de colleges, voorts per e-mail en op afspraak.
Prof. dr. P.M.L. Steenbakkers

Feedback:

N.a.v. tussentijdse toets. Individueel, n.a.v. bijdrage aan werkcolleges.

Bereikbaarheid:

Na de colleges, voorts per e-mail en op afspraak.

Werkvormen:

Hoorcollege 1 x per week 3 uur

Toelichting:

Avondcollege.

Voorbereiding bijeenkomsten:

Bestuderen van de teksten in de reader en secundaire literatuur, schriftelijk voorbereiden van de bijbehorende leesvragen.

Bijdrage aan groepswork:

Deelname aan bespreking.

Toetsen:

Toets

Wat wordt er beoordeeld:

Toets (50%)
Toets (50%)
Kennis van de ontwikkeling van het wijsgerig denken van de behandelde periode. Inzicht in de hoofdlijnen van het denken van de behandelde filosofen. Kennis van bronnen voor historisch-wijsgerig onderzoek.

Aspecten van academische vorming:

Bestuderen en analyseren van informatie
Schrijven (algemeen) - diverse typen teksten plannen, schrijven, herschrijven en afwerken

Kosten: Nog onbekend

INLEIDING POLITIEKE EN SOCIALE FILOSOFIE: VIER VORMEN VAN MAATSCHAPPIJKRITIEK

Onderwijsinstituut: Subfaculteit der Wijsbegeerte

ECTS-punten: 7,5

Niveau: 1

Voertaal: Nederlands

Code: WB1BA3013

Periode: 4 (D)

Inhoud:

De cursus Inleiding politieke en sociale filosofie geeft een overzicht van vier dominante wijzen waarop filosofen maatschappijkritisch argumenteren. Daarbij moet u niet denken aan vier beroemde politieke theorieën of iets dergelijks, maar aan vier methodologische benaderingen van de vraag wat het betekent *filosofische maatschappijkritiek* uit te oefenen. De nadruk ligt in deze cursus dus op het leren herkennen van verschillende wijzen waarop filosofen hun theorieën vormgeven. Waar ligt het Archimedisches punt van hun theorieën? Die vier benaderingen gaan uit van: 1. De ontdekking van een 'wezen' van de mens, de moraal etc. (bijv. Rousseau, Marx); 2. De rationele (re-)constructie van een normatieve theorie (bijv. Rawls, Habermas); 3. De interpretatie van de voor een gemeenschap kenmerkende waarden en praktijken (bijv. Taylor, Walzer); 4. Een historische analyse van hoe we (al dan niet noodzakelijkerwijs) zijn geworden wie we zijn (bijv. Foucault, James Tully). Aanvankelijk worden primaire en secundaire teksten van en over bekende auteurs en hun werkwijze gelezen. Later wordt over de stof een paper geschreven. Steeds ligt de nadruk op het zelf leren beheersen van de verschillende benaderingen en het herkennen van hun voor- en nadelen.

Cursusdoelen:

Na het succesvol afronden van de cursus heeft de student een globaal inzicht verworven in de aard van politiek filosofische en sociaal filosofische vragen en hun behandeling door vooraanstaande auteurs uit het vakgebied. Ook heeft de student middels intensieve begeleiding geleerd over dergelijke vragen een systematisch-filosofisch paper te schrijven.

Contactpersoon: Dr. H.H.A. van den Brink

Docenten: Dr. H.H.A. van den Brink

Feedback:

1. Tussentoets schriftelijk: week na de toets krijgen studenten advies aangaande haalbaarheid positief eindresultaat 2. Paper: in de laatste drie weken van de cursus wordt aan een eerste opzet en eerste en tweede versie van paper gewerkt. Steeds krijgt de student feedback op eerste opzet en eerste versie.

Bereikbaarheid:

bert.vandenbrink@phil.uu.nl; 030-2532087

Werkvormen:

Hoorcollege 1 x per week 3 uur

Voorbereiding bijeenkomsten:

Het bestuderen van teksten uit de reader. Het beantwoorden van studievragen. Het voorbereiden van discussieopdrachten voor de werkgroep.

Bijdrage aan groepswork:

Toetsen:

Toets

Wat wordt er beoordeeld:

1. Toets: Kennis van in hoor- en werkcolleges besproken stof. 2. Paper: Een goed gestructureerd paper van ca. 2500 woorden. Zowel inhoudelijke als formele vereisten aan een paper worden beoordeeld. 3. Bij afrondingsvragen m.b.t. de beoordeling speelt de actieve opstelling van de student tijdens de cursus een rol. Paper (2/3) Toets (1/3)

Aspecten van academische vorming:

Bestuderen en analyseren van informatie
Synthetiseren en structureren van informatie
Schrijven (algemeen) - diverse typen teksten plannen, schrijven, herschrijven en afwerken
Discussieren, debatteren

Verplicht studiemateriaal:

Reader

- Inleiding politieke en sociale filosofie. De reader bevat teksten van en/of over o.a. Michael Walzer, Karl Marx, Hannah Arendt, John Rawls, Michel Foucault, Jürgen Habermas en Charles Taylor.

Kosten: EUR 15,00 (ca.)

